

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
для студентів**

спеціальності 061 Журналістика
освітньо-професійної програми Видавнича справа та редагування
освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1429
Сест
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » _____ 2020 р.

Київ – 2020

Розробник: Груздьова Олена Вікторівна, викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, старший викладач

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 31 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
«   » _____ 2020 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директор з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «   » _____ 20__ р.,
протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «   » _____ 20__ р.,
протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «   » _____ 20__ р.,
протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «   » _____ 20__ р.,
протокол № ____

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових модулів з розподілом	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі	90
Аудиторні	54
Модульний контроль	6
Самостійна робота	30
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма з дисципліни «Історія української літератури» складена відповідно до навчальної програми та охоплює всі її розділи, передбачені робочим навчальним планом. Включає профільну підготовку та підготовку молодшого спеціаліста.

Метою курсу є формування у студентів сучасного наукового розуміння зародження, становлення й розвитку української літератури від найдавніших часів до сьогодення, розуміння її самобутності та оригінальності, художньої майстерності.

Основні завдання: подати процес розвитку української літератури в її реальних суперечностях, найвидатніших художніх здобутках, у боротьбі проти підпорядкування ідеологічним догмам; ознайомити студентів із найпомітнішими письменницькими іменами та художніми творами; зацентувати увагу на витворенні повноти історико-літературних уявлень про український літературний процес.

У результаті засвоєння дисципліни студенти повинні:

- вільно володіти матеріалом курсу;
- знати літературознавчі праці, передбачені для обов'язкового вивчення;
- застосовувати знання, почерпнуті з літературних праць, при аналізі програмових творів;
- уміти аналізувати твори з історії української літератури, беручи до уваги жанрово-стильову, ідейно-тематичну специфіку текстів;
- знати головні концепти епох та концепти-образи літературних творів, зазначених у програмі, вміти розкривати їх смисли та розуміти структуру.

Студенти мусять оволодіти компетентностями:

- розкривати суть будь-якого питання з тих, які розглядалися під час лекційних та семінарських занять, не лише викладати засвоєний матеріал, а й здійснювати його аналіз, обстоювати власну точку зору на дискусійні світоглядні проблеми;
- працювати з першоджерелами;
- формувати та обґрунтовувати власну позицію щодо актуального прочитання творів різних періодів історії української літератури.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення дисципліни студенти

знатимуть:

- предмет, завдання, значення та основні поняття курсу історії української літератури;
- періодизацію історії української літератури;
- особливості давніх писемних пам'яток українського народу;
- історію становлення нової української літератури;
- стан та перспективи дослідження історії української літератури від найдавніших часів до сьогодення.

вмітимуть:

- працювати з першоджерелами;
- формувати та обґрунтовувати власну позицію щодо актуального прочитання творів різних періодів історії української літератури;
- розкривати суть будь-якого питання з тих, які розглядалися під час лекційних та семінарських занять.

аналізуватимуть:

- літературознавчі праці, передбачені для обов'язкового вивчення;
- твори з історії української літератури, беручи до уваги жанрово-стильову, ідейно-тематичну специфіку текстів.

висловлюватимуть:

- власну точку зору на дискусійні світоглядні проблеми; власну позицію щодо актуального прочитання творів різних періодів історії української літератури.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	практ.	сем.	пк	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Літературний процес першої половини ХХ століття							
Тема 1. Сильова різноманітність української літератури 20 рр. ХХ століття. Літературні угруповання	2	2					
Тема 2. П. Тичина. Рання і пізня творчість	2			2			
Тема 3. М.Рильський. Поезія	2						2
Тема 4. В. Сосюра. Ліричні твори. Поема «Мазепа»	2	2					
Тема 5. А.Малишко. Цикл «Україно моя», збірка «Що записано мною»	2						2
Тема 6. Г.Косинка. «На золотих богів», «За земельку», «Політика»	2						2
Тема 7. Кінематографія О.Довженка. «Щоденник»	4	2				2	
Тема 8. Остап Вишня. Усмішки	3						3
Тема 9. В. Підмогильний - український прозаїк, перекладач. Огляд творчості.	2			2			
Тема 10. І.Кочерга. Драматургія.	3						3
Тема 11. М. Куліш. Драматургія (огляд). «97», «Мина Мазайло»	4	2				2	
Модульна контрольна робота 1	2				2		
Разом за змістовим модулем 1	30	8		4	2	6	12
Змістовий модуль 2. Літературний процес 60-90-рр. ХХ століття							
Тема 1. Літературний процес 60-90-рр. ХХ століття	2	2					
Тема 2. Григор Тютюнник. Новели	2	2					
Тема 3. Д.Павличко. Поезії	2						2
Тема 4. Л. Костенко. Лірика. Роман у віршах «Берестечко»	2	2					
Тема 5. В.Симоненко. Поезії	2			2			
Тема 7. В.Стус. Лірика	2						2
Тема 8. В. Шевчук. Характеристика творчості. «На полі смиренному»	4	2				2	

Тема 9. І.Драч. «Балада про соняшник», «Етюд про хліб», «Смерть Шевченка», «Крила»	2						2
Тема 10. Б.Олійник. «В оборону хліба», «Пісня про матір», «Мамо, вечір догоря...», «Крило»	4					2	2
Тема 11. П. Загребельний. «Диво», «Роксолана»	2						2
Тема 12. Р. Іваничук. «Мальви», «Орда»	4	2		2			
Модульна контрольна робота 2	2				2		
Разом за змістовим модулем 2	30	10		4	2	4	10
Змістовий модуль 3. Література української діаспори. Література на сучасному етапі							
Тема 1. Література української діаспори. «Празька літературна група», «Варшавська літературна група»	2	2					
Тема 2. ОленаТеліга. Лірика	2			2			
Тема 3. О.Ольжич. Лірика	4					2	2
Тема 4. Є.Маланюк. Огляд творчості	4	2				2	
Тема 5. Проза У.Самчук	5	2					3
Тема 6. І.Багряний «Сад Гетсиманський»	4	2		2			
Тема 7. Літературне сьогодні.	7	2		2			3
Модульна контрольна робота 3	2				2		
Разом за змістовим модулем 3	30	10		6	2	4	8
Усього годин	90	28		14	6	12	30

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Літературний процес першої половини ХХ століття

Тема 1. Стильова різноманітність української літератури 20 рр. ХХ століття. Літературні угруповання

Початок потужного процесу відродження української літератури. Розмаїття літературних течій, жанрово-стильових форм, індивідуального художнього новаторства. Український ренесанс 20-х років як вияв національного відродження українського народу. Нова генерація творців-новаторів у прозі, поезії та драматургії, що відбивають голос відродження всього народу (М.Зеров Є.Плужник, М.Хвильовий, М.Куліш, М.Рильський, О.Довженко та ін.). Літературні угруповання («Гарт», «Ланка», «Плуг», «ВАПЛІТЕ», «Молодняк»). Українські письменники - жертви ідеологічного терору 30-х років (М. Зеров, М. Драй-Хмара, Д. Загул, Григорій Косинка, Т. Осьмачка, Є. Плужник та ін.).

Основні поняття: реалізм, романтизм, символізм, неокласицизм, футуризм.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Тема 2. П.Тичина. Рання і пізня творчість

Життєвий шлях П. Г.Тичини. Естетичні переживання нерозривної єдності людини і природи («Блакить мою душу обвіяла», «Арфами, арфами...», «Ой не крийся, природо...», «Ви знаєте, як липа шелестить...» , «Гаї шумлять», «Розкажи, розкажи мені, поле...»). Культура людських почуттів в інтимній ліриці Павла Тичини («О панно Інно», «Подивилась ясно»). Художнє осмислення громадянської війни в Україні («Одчиняйте двері...», «Зразу ж за селом...», «Загупало в двері прикладом...»). Біблійні мотиви в зображенні трагедії України («Скорбна мати»). Поема-реквієм «Похорон друга» - вершина творчих досягнень Павла Тичини періоду Другої світової війни. Патріотизм поезії «Матері забудь не можу». Пізній Тичина. Основні риси поетичного стилю.

Основні поняття: анафора, тетраптих.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Тема 3. М. Рильський. Огляд творчості. Поезії

Огляд творчості поета-неокласика М. Рильського. Рання лірика. Особливості творчої манери. Збірки «На білих островах», «Під осінніми зорями».

Основні поняття: анафора, асонанс, неокласик.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Тема 4. В.Сосюра. Ліричні твори. «Мазепа»

Біографічні відомості (з використанням автобіографічного роману В.Сосюри «Третя рота»). Початок творчості. Інтимна лірика В.Сосюри - одна з центральних ідейно-тематичних ліній творчості поета («Так ніхто не кохав», «Коли потяг у даль загуркоче...», «Білі акації будуть цвісти...», «Васильки», «Марії»та ін.). Любов до України, до рідної мови, до свого народу у віршах «Як не любити рідну мову», «О мово моя», «Знов село», «Я знаю силу слова...». Багатостраждальний твір Володимира Сосюри «Любіть Україну». Історико-романтична поема «Мазепа». Проблема історичної пам'яті народу, його національного відродження. Риси стилю В.Сосюри.

Основні поняття: поема, ідейно-тематична лінія, інтимна лірика.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Тема 5. А. Малишко. Цикл «Україно моя», збірка «Що записано мною»

Життєвий шлях А. Малишка. Огляд збірки «Що записано мною». Пісенна творчість.

Основні поняття: пісня, тропи.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Тема 6. Г. Косинка. «За земельку», «На золотих богів», «Політика»

Життєвий і творчий шлях Григорія Косинки (Г. Стрілець). Особливості новелістики. Тематика творів «За земельку», «На золотих богів», «Політика».

Основні поняття: розстріляне відродження, новела.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Тема 7. О. Довженко. «Зачарована Десна», «Україна в огні», «Щоденник»

Життя і творчість самобутнього митця України: режисера, прозаїка, драматурга, публіциста та художника. Автобіографічні твори О.Довженка. «Україна в огні» - літопис героїчного подвигу, духовної, патріотичної краси народу в роки війни. «Щоденник» - документ доби; пошуки істини, болісні роздуми автора над трагедією українського народу, його історичним минулим. Світове значення творчості О.Довженка.

Основні поняття: кіноповість, кіноепопея, кінопоема.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Тема 8. Остап Вишня. Усмійки

Життєвий і творчий шлях Остапа Вишні (П. Губенка) – основоположника жанру усмішки. Анімалістичні твори письменника. «Мисливські усмішки».

Основні поняття: усмішка, поет-в'язень.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Тема 9. В. Підмогильний. Огляд творчості. Новели: «Собака», «Проблема хліба»

Стислий огляд життя і творчості В.Підмогильного - українського прозаїка і перекладача. Особливість новелістики В.Підмогильного - посилена увага до психології героїв, їх внутрішнього світу («Військовий літун»). Вирішення складних морально-психологічних проблем сучасної йому доби («Собака», «Проблема хліба»). Роман «Місто» - твір про моральну деградацію особистості через відсутність власних моральних орієнтирів.

Основні поняття: урбанізація, моральні орієнтири, морально-психологічні проблеми.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Тема 10. І. Кочерга. Драматургія

Історичні твори І. Кочерги. Тематика. Проблематика. Драми «Свіччине весілля», «Ярослав Мудрий»

Основні поняття: театр, режисер, історична драма.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Тема 11. М.Куліш. Драматургія (огляд). «97», «Мина Мазайло»

Трагедія громадського і творчого життя «літописця розстріляного відродження України», визначного драматурга, основоположника нової української пореволюційної драматургії. Відображення трагічних подій голодомору в Україні у п'єсі «97». Тема, проблематика, образна система. «Філологічна комедія» «Мина Мазайло» - гостра сатира на новітніх міщан, що втратили глибинні знання вікових традицій народу, його культури, мови, поваги до них. Актуальність комедії. Повернення Миколи Куліша в українську літературу.

Основні поняття: розстріляне відродження, комедія.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 2, 3, 5, 7, 8

Змістовий модуль 2. Літературний процес 60-90-рр. ХХ століття

Тема 1. Літературний процес 60-90-рр. ХХ століття

Ідейно-проблемні пошуки української літератури цього періоду, звернення до наболілих питань реальної дійсності, жанрово-стильова різноманітність. Пожвавлення творчого життя. Виступ «шістдесятників» у поезії і прозі, суперечки навколо них у критиці. Ознаки нового у поезії (І.Драч, Л.Костенко, В.Симоненко, ін.), у прозі (Р.Іваничук, Ф.Федорів, В.Шевчук ін.). Негативний вплив періоду соціального застою на художній процес у 70-ті роки. Розправа над кращими творами («Собор» О.Гончара, «Мальви» Р.Іваничука та ін.). Репресії 70-х рр. (І.Дзюба, І.Світличний, Є.Сверстюк, В.Стус, І.Калинець).

Основні поняття: «шістдесятники», соціальний застой, художній процес.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 4, 5, 6, 7, 8

Тема 2. Григорій Тютюнник. Новели.

Огляд життя і творчості Григора Тютюнника. Сповідь про перше кохання («Зав'язь»), розкриття гострих морально-етичних проблем у новелах («Деревій», «Смерть кавалера», «Син приїхав», «Оддавали Катрю» та ін.). Яскрава індивідуальність творчого стилю письменника-новеліста.

Основні поняття: соціальний застой, художній процес, новела, морально-етична проблема.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 4, 5, 6, 7, 8

Тема 3. Д. Павличко. Поезії.

Огляд життя і творчості поета. Мотиви поезій Д. Павличка останніх десятиріч: суспільне та особистісне начала.

Основні поняття: лірика, патріот, особистість, мораль.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 4, 5, 6, 7, 8

Тема 4. Л. Костенко. Лірика. Роман у віршах «Берестечко».

Творчий шлях Л. Костенко. Мотиви поезії: спогади про лихоліття минулої війни з фашизмом і її відлуння у нашому сьогоденні («Пастораль ХХ сторіччя», «Тут обелісків ціла рота»). Роздуми поетеси над швидкоплинністю часу, неперехідністю справжніх духовних цінностей («Життя іде і все без коректур...», «Вже почалось, мабуть, майбутнє...», «Не треба думати мізерно...»). Вічна тема кохання, благородних людських почуттів («Світлий сонет», «Розкажу тобі думку таємну»). Роман у віршах «Берестечко». Історична основа твору, сюжет. Популярність творчості Ліни Костенко в нашій країні.

Основні поняття: роман у віршах.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 4, 5, 6, 7, 8

Тема 5. В. Симоненко. Поезія.

Життєвий та творчий шлях В. Симоненка. Тема любові до Батьківщини в ліриці поета. Збірка «Тиша і грім». Творчість поета в оцінці сучасників.

Основні поняття: лірика, патріот, дискурс, шістдесятник.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 4, 5, 6, 7, 8

Тема 6. В. Стус. Лірика.

Життєвий та творчий шлях поета-в'язня. Ліричний доробок В. Стуса. Збірка «Дорога болю».

Основні поняття: лірика, поет-в'язень, таборова поезія.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 2, 4

Додаткова: 4, 5, 6, 7, 8

Тема 7. В. Шевчук. Характеристика творчості. «На полі смиренному».

Життєвий та творчий шлях В. Шевчука. Сюжет та композиція роману - притчі «На полі смиренному». Історичний матеріал для художнього переосмислення Києво-Печерського патерика. Система образів у романі. Внесок В. Шевчука в сучасне літературознавство.

Основні поняття: роман-притча, притча.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7, 8

Тема 8. І. Драч. «Балада про соняшник», «Етюд про хліб», «Смерть Шевченка», «Крила».

Життєвий та творчий шлях І. Драч. Тематика творів. «Балада про соняшник», «Етюд про хліб», «Смерть Шевченка», «Крила». Творчість поета в оцінці сучасників.

Основні поняття: лірика, етюд, поема.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7, 8

Тема 9. Б. Олійник. «В оборону хліба», «Пісня про матір», «Мамо, вечір догоря...», «Крило».

Творчий доробок Б. Олійника. Тематика творів. «В оборону хліба», «Пісня про матір», «Мамо, вечір догоря...», «Крило». Б. Олійник і сучасність.

Основні поняття: лірика, пісня, мелодія, символ.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7, 8

Тема 10. П. Загребельний. «Диво», «Роксолана» .

Біографічні відомості. Активність і різноманітність ідейно-художніх пошуків письменника. Оновлення українського історичного роману. Тема незнищенності історичної пам'яті народу в романі «Диво», органічне поєднання різних часових та соціальних шарів. Історико-психологічний роман «Роксолана» (тема, сюжет, історичний фон, образ головної героїні). Значення творчості.

Основні поняття: історичний роман, ідейно-художні пошуки.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7, 8

Тема 11. Р. Іваницьук. «Мальви», «Орда».

Життєвий шлях Р. І. Іваницьука. Грані таланту письменника-дослідника. Романи "Мальви" й "Орда" - трагічні сторінки з багатостраждальної історії українського народу, піднесення любові до України, до рідної землі. Творчість митця очима літературознавців.

Основні поняття: історичний роман, творчий пошук.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7

Змістовий модуль 8. Література української діаспори. Література на сучасному етапі

Тема 1. Література української діаспори. «Празька літературна група», «Варшавська літературна група».

Історія літератури в діаспорі. Українська література в світі: Австралія, Північна, Південна Америка, Європа. Зв'язок діаспорної літератури з материковою. «Празька школа» українських письменників. «Варшавська літературна група». Спільні риси творчості письменників-емігрантів.

Основні поняття: відповідність форми змістові, жанрове розмаїття лірика, творча манера.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7

Тема 2. Олена Теліга. Лірика.

Лицар духу українського народу Олена Теліга. Моральний заповіт поетеси у вірші «Сучасникам». Патріотичні мотиви поезій «Радість», «Пломінний день». Особливості світобачення Олени Теліги.

Основні поняття: пражани, націоналізм, «Литаври».

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7

Тема 3. О. Ольжич. Лірика.

Життєвий та творчий шлях Олега Олександровича Кандиби. Філософська лірика. Збірка «Вежі».

Основні поняття: пражани, «Вежі», національна свідомість.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7

Тема 4. Є. Маланюк. Огляд творчості.

Життєвий і творчий шлях Є.Ф.Маланюка. Огляд збірок. Є.Маланюк і поети «празької школи». Своєрідність художньої антитези у збірці Є. Ф. Маланюка «Стилет і стилос». Питання національної свідомості та національної гідності у творчості Є.Маланюка. «Степова Еллада». Україна в літературно- критичних працях Є.Ф.Маланюка.

Основні поняття: пражани, «Степова Еллада», степ, національна свідомість.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7

Тема 5. Проза У. Самчука.

Життєвий і творчий шлях У.Самчука. Тематика творів У.Самчука. Роздуми про насильницьку колективізацію, голодомор 33-го року, страждання українських трудівників села в романі "Марія".

Основні поняття: роман-хроніка.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7

Тема 6. І. Багряний «Сад Гетсиманський».

Життєвий і творчий шлях І.Багряного. Огляд поетичної спадщини.

Роман «Сад Гетсиманський» як гімн людської гідності на межі життя і смерті. Біблійні мотиви твору. Образ Андрія. Алегоричність назви роману.

Публіцистика Івана Багряного. Лист «Чому я не хочу вертатись до СРСР?».

Основні поняття: гідність, честь, тортури, алегорія.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7

Тема 7. Літературне сьогодні.

Літературний процес 90-х рр. XX ст.: В. Неборак, Ю. Андрухович, І. Малкович, І. Римарук, О. Забужко ін. Неоавангардистські угруповання «Бу-Ба-Бу», «Лугосад». Експериментаторство як головний напрям творчої діяльності письменників сучасності.

Творчий доробок письменників, які прийшли в українську літературу в 70-х рр. XX ст.: С. Пушик, К. Мотрич. Творчий доробок письменників, які прийшли в українську літературу в 80-х рр. XX ст.: В. Герасим'юк, О. Забужко, О. Пухальська, Л. Пономаренко. Творчий доробок письменників, які прийшли в українську літературу в 90-х рр. XX ст.

Основні поняття: неоавангардистське угруповання, експериментаторство.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3

Додаткова: 1, 4, 5, 6, 7

6. Контроль навчальних досягнень
6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	4	4	5	5	5	5
2. Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-
3. Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	3	3
4. Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-
5. Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	3	30
6. Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25	3	15
7. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			76		77		78
Максимальна кількість балів		231					
Розрахунок коефіцієнта		3,85					

Студент допускається до іспиту при умові, коли виконав навчальний план і набрав мінімальну кількість балів – 35.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Тема 1. М. Рильський. Поезія (2 год)

Підготуйте повідомлення на тему: «Творчість поета-неокласика М. Рильського. Рання лірика. Особливості творчої манери. Збірки «На білих островах», «Під осінніми зорями»».

Тема 2. А. Малишко. Цикл «Україно моя», збірка «Що записано мною» (2год)

Подайте загальний огляд збірки А. Малишка «Що записано мною». Проаналізуйте пісенну творчість поета.

Тема 3. Г. Косинка. «За земельку», «На золотих богів», «Політика» (2 год)

Дайте письмово відповідь на запитання: Особливості новелістики Г. Косинки. Тематика творів «За земельку», «На золотих богів», «Політика».

Тема 4. Остап Вишня. Усмішки (3 год)

Проаналізуйте анімалістичні твори Остапа Вишні зі збірки «Мисливські усмішки» (не менше 4).

Тема 5. І. Кочерга. Драматургія (3 год)

Дайте письмово відповідь на запитання: Історичні твори І. Кочерги. Тематика. Проблематика. Драми «Свіччине весілля», «Ярослав Мудрий»

Тема 6. Д. Павличко. Поезія (2 год)

Дайте письмово відповідь на запитання: Мотиви поезій Д. Павличка останніх десятиріч: суспільне та особистісне начала.

Тема 7. В. Стус. Лірика (2 год)

Дайте письмово відповідь на запитання: Життєвий та творчий шлях поета-в'язня. Ліричний доробок В. Стуса. Збірка «Дорога болю».

Тема 8. І. Драч. «Балада про соняшник», «Етюд про хліб», «Смерть Шевченка», «Крила» (2 год)

Дайте письмово відповідь на запитання: Тематика творів І. Драча. «Балада про соняшник», «Етюд про хліб», «Смерть Шевченка», «Крила». Творчість поета в оцінці сучасників.

Тема 9. Б. Олійник. «В оборону хліба», «Пісня про матір», «Мамо, вечір догоря...», «Крило» (2 год)

Дайте письмово відповідь на запитання: Тематика творів Б. Олійника. «В оборону хліба», «Пісня про матір», «Мамо, вечір догоря...», «Крило».
Б. Олійник і сучасність.

Тема 10. П. Загребельний. «Диво», «Роксолана» (на вибір, оглядово) (2 год)

Дайте письмово відповідь на одне із запитань:

1. Тема незнищеності історичної пам'яті народу в романі «Диво», органічне поєднання різних часових та соціальних шарів.
2. Історико-психологічний роман «Роксолана»: тема, сюжет, історичний фон, образ головної героїні.

Тема 11. О. Ольжич. Лірика (2 год)

Підготуйте письмово повідомлення на тему: «Життєвий та творчий шлях Олега Олександровича Кандиби. Філософська лірика. Збірка «Вежі»».

Тема 12. Проза У. Самчука (3 год)

Підготуйте письмово повідомлення на тему: «Роздуми про насильницьку колективізацію, голодомор 33-го року, страждання українських трудівників села в романі "Марія"».

Тема 13. Літературне сьогодні (3 год)

Підготуйте презентацію про творчість одного з письменників, які прийшли в українську літературу в 90-х рр. ХХ ст. або ж на початку ХХІ ст.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, ведення таблиці, тематична контрольна робота. Максимальна кількість балів – 25

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Максимальна кількість балів - 25	Критерії оцінювання
25 - 20	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19 - 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 - 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: письмова. Екзамен у формі письмового тестування з практичним завданням. Максимальна кількість балів: 40 балів. Критерії оцінювання: тестування — 20 балів. Практичні завдання (пропонується два запитання) — 20 балів. Правильна відповідь на одне — 10 балів.

6.5. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю

1. Дайте загальну характеристику перекладної літератури та з'ясуйте її значення в розвитку давньої літератури.
2. Розкрийте специфіку художнього зображення дійсності в «Енеїді» І.Котляревського. Визначте стильові ознаки та мовні особливості поеми.
3. Проаналізуйте твори П.Тичини «Одчиняйте двері...», «Зразу ж за селом...», «Загупало в двері прикладом...» та зазначте, які історичні події покладені в їхню основу.
4. Зробіть ідейно-художній аналіз драматичних творів І.Кочерги («Свіччине весілля», «Алмазне жорно»).
5. Оцініть події та внутрішній стан героя в поемі-реквіємі П.Тичини «Похорон друга».
6. З'ясуйте специфіку жанрової систематизації «нової української літератури».
7. Прокоментуйте висловлювання одного з героїв кіноповісті О.Довженка «Україна в огні»: *«Цей народ не так просто знищити. Я тікав од нього у вісімнадцятому, його життєздатність і зневага до смерті безмежні... Так не підкоряться і так умирати, як умирають українці, можуть лише люди високої марки. Коли я дивлюсь на їхню смерть, я завжди тремчу од жаху»*. Назвіть персонажа, якому належать ці слова.
8. Проаналізуйте бурлескно – реалістичну прозу Г. Квітки-Основ'яненка («Салдацький патрет», «Мертвецький Великдень», «Пархомове снідання»).
9. Поміркуйте, чому «Щоденник» О.Довженка є документом доби.
10. Проаналізуйте сентиментально – реалістичну прозу Г. Квітки-Основ'яненка («Маруся», «Сердешна Оксана», «Козир – дівка»).
11. Проаналізуйте події, що вплинули на вчинки героїв новел «Собака», «Проблема хліба В.Підмогильного».
12. Проаналізуйте дидактичне спрямування «Повчання дітям» Володимира Мономаха. Поясніть, чому настанови «Повчання» актуальні в наш час.
13. З'ясуйте, на яких філософських положеннях ґрунтується естетика романтизму. Укажіть специфічні ознаки романтизму.

14. Простежте за текстом розвиток сюжету «Слова про похід Ігорів». Доведіть, що історична основа твору ширша, ніж описані в літописі події 1185 року.
15. Проаналізуйте причини заборони творів львівського гуртка «Руська трійця» тогочасною владою .
16. З'ясуйте актуальність «філологічної комедії» «Мина Мазайло» М.Куліша в наш час.
17. Доведіть, що «Слово про похід Ігорів» - твір художньо досконалий.
18. З'ясуйте гуманістичний зміст поеми Т.Шевченка «Гайдамаки».
19. Проаналізуйте творчість Т.Шевченка періоду «трьох літ».
20. З'ясуйте мотиви поезії Ліни Костенко «Пастораль ХХ сторіччя», «Тут обелісків ціла рота».
21. Опишіть події, відтворені в «Ходінні ігумена Даніїла». Прокоментуйте апокрифічні легенди, вміщені в творі.
22. Поясніть, чому Л.Глібова вважають основоположником української байки. Обґрунтуйте відповідь цитатами з творів байкаря.
23. Проаналізуйте роман у віршах Л.Костенко «Берестечко», з'ясуйте його історичну основу.
24. Відтворіть модель біографії Івана Вишенського, прийняту наукою. Назвіть провідні твори письменника, проблеми, висвітлені в них.
25. Проаналізуйте «Народні оповідання» Марка Вовчка як якісно нове явище в українській прозі.
26. Схарактеризуйте образ Сивоока за романом П.Загребельного «Диво». Простежте його становлення як майстра, художника.
27. Доведіть тезу: викриття релігійних магнатів у «Посланні до єпископів» є сатиричним.
28. Проаналізуйте події, що вплинули на написання роману-хроніки П.Куліша «Чорна рада».
29. Відтворіть трагедію кожної окремої маленької чи великої сім'ї, людини в романі Р.Іваничука «Мальви». З'ясуйте актуальність роману.
30. Визначте тематику байок Г.Сковороди, прокоментувавши твори збірки «Байки Харківські».
31. З'ясуйте, чим зумовлена трагедія в житті головного героя оповідання Ю.Федьковича «Три як рідні брати».
32. Проаналізуйте твори збірки Є.Маланюка «Стилет і стилос». Поміркуйте, чому автор дає саме таку назву збірці.
33. Поясніть, закономірною чи суперечливою (і чому саме) є діяльність Вишенського-ченця. Встановіть, які причини зумовили таке літературно-суспільне явище.
34. Поміркуйте, чи можна назвати безталанними Ганну і Марину з твору І.Нечуя – Левицького «Дві московки». Якщо так, то чому?
35. З'ясуйте феномен степу та згубну його роль за творами Є.Маланюка.
36. Проаналізуйте новелу про Сатира, вміщену в літописі С.Величка. З'ясуйте причини, що спонукають автора звернутися до зображення «нечистої сили»
37. Оцініть морально-естетичні засади поведінки героїв новел М.Коцюбинського «П'ятизлотник», «Що записано в книгу життя».
38. Проаналізуйте вчинки героїв у новелах Г.Тютюнника «Смерть кавалера», «Син приїхав», «Оддавали Катрю» .
39. Проаналізуйте сюжетно-композиційну специфіку літопису гадяцького полковника Григорія Грабянки.
40. Прокоментуйте суперечливість образу чоловіка-спокусника в драмі Лесі Українки «Камінний господар».
41. Оцініть всі аспекти діяльності І.Мазепи за історико-романтичною поемою В.Сосюри «Мазепа». З'ясуйте, чи можна цей твір вважати історичним.
42. Проаналізуйте світоглядні засади бароко як літературного напрямку.
43. Проілюструйте прикладами з творів трагедію гіркої сирітської долі в оповіданнях Б.Грінченка «Каторжна», «Дзвоник», «Сама, зовсім сама».
44. Прокоментуйте глибокий внутрішній підтекст роману – притчі В.Шевчука «На полі смиренному».

45. Обґрунтуйте твердження про жанрове, ідейно-тематичне і художнє багатство творчості Г.Сковороди.
46. Опишіть стосунки між братами в родині Сивашів за діалогом Б.Грінченка «Серед темної ночі», «Між тихими вербами». Поміркуйте, чому автор звертається до теми села, вводить образ безпросвітної темряви.
47. Охарактеризуйте тематику ранньої творчості М.Рильського. Прочитайте одну з поезій поета напам'ять.
48. З'ясуйте особливості лірики Г.Сковороди, проаналізувавши поезії збірки «Сад божественних пісень».
49. Визначіть тему та жанрові особливості новел «Новина», «Камінний хрест» В. Стефаника .
50. Проаналізуйте апокрифи як жанр перекладної літератури, подайте їх класифікацію.
51. Прокоментуйте події, відтворені в романтичних баладах Л.Боровиковського «Маруся», «Чарівниця».
52. Опишіть послідовність дій Христини, героїні роману Панаса Мирного «Повія», що привели її до морального падіння, втрати людської гідності.
53. Прокоментуйте розповідь про євшан-зілля із «Галицько-Волинського літопису». З'ясуйте роль описів і діалогу в легенді.
54. Поясніть символічність назви роману І.Багряного «Сад Гетсиманський». Наведіть з тексту твору фрагменти, що пов'язані з біографією письменника.
55. Назвіть елементи художності в «Повісті минулих літ». Поясніть легендарну основу твору.
56. Проаналізуйте романтичні твори М.Шашкевича («Руська мати нас родила», «Туга», «Думка», «Олена»). Укажіть специфічні ознаки романтизму.
57. З'ясуйте значення творчості Олени Теліги в розвитку сучасної літератури. Прокоментуйте моральний заповіт поетеси у вірші «Сучасникам».
58. Поясніть причини виникнення життійної літератури. Зробіть сюжетно-композиційний аналіз Києво-Печерського патерика.
59. Встановіть причинно-наслідкові зв'язки між подіями, відтвореними в п'єсі М.Куліша «97», та тогочасними реаліями .
60. Доведіть або спростуйте слушність висловлювання І.Карпенка-Карого : Комедія «Хазяїн» - це зла сатира на чоловічу любов до наживи ради наживи.
61. Зробіть ідейно-художній аналіз інтимної лірики В.Сосюри («Так ніхто не кохав», «Коли потяг у даль загуркоче...», «Білі акації будуть цвісти...», «Васильки», Визначте вплив бурлескного стилю та ролі «котляревщини» в історії української літератури.
62. З'ясуйте, хто украв щастя в Анни, Михайла, Миколи в соціально-побутовій драмі І.Франка «Украдене щастя».
63. Проаналізуйте інтимну лірику Л.Костенко («Світлий сонет», «Розкажу тобі думку таємну»). Прочитайте напам'ять одну з поезій.
64. Проаналізуйте повість Марка Вовчка «Інститутка». Назвіть найтрагічніші жіночі образи, змальовані автором у творі.
65. Наведіть приклади скаліченої жіночої долі, змальнованої в «Народних оповіданнях» Марка Вовчка.
66. Прокоментуйте діяльність «Руської трійці» на тлі Галицького відродження.
67. Визначте і обґрунтуйте причини, що спонукали до утворення «Празької школи» українських письменників.
68. Проаналізуйте події, відтворені в романтичних творах «Мадей», «Жулин і калина» І.Вагилевича. Назвіть основні риси романтизму.
69. З'ясуйте, що таке щастя у розумінні В.Стефаника. Наведіть приклади на підтвердження своєї думки з новели В.Стефаника «Моє слово» .
70. Проаналізуйте романтичні твори «Два віночки», «Весна», «Туга за родиною» Я.Головацького . З'ясуйте причини, які зумовили їх написання.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90–100	Відмінно
B	82–89	Дуже добре
C	75–81	Добре
D	69–74	Задовільно
E	60–68	Достатньо
FX	35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Історія української літератури ХХ — поч. ХХІ ст. : навч. посіб. : у 3 т. Т. 1 / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко, Т. В. Бикова, В. С. Брюховецький. — Київ: Академвидав, 2013. — 588 с.
2. Історія української літератури. Кінець ХІХ - початок ХХ ст. : підручник для студ. вищ. навч. закладів: У 2 кн. Кн. 1 / За заг. ред. О.Д. Гнідан. — К. : Либідь, 2005. - 624 с.
3. Ковалів Ю.І. Історія української літератури ХІХ – поч. ХХІ ст. Том І. У пошуках іманентного сенсу. - К.:Академія, 2013. – 512с.

4. Українська література ХХ століття: моногр. / Микола Ткачук. — Тернопіль: Медобори, 2014. — 608 с.

Додаткова:

1. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм / Тамара Гундорова. — К.: Критика, 2013 — 344 с.
2. Єфремов С.О. Історія українського письменства./ С.О. Єфремов - К.: Феміна, 1995.- 686с.
3. Історія української літератури ХХ століття /За ред. В.Дончика. Кн.1. —К.: Либідь, 1993. —781 с.; Кн.2 — К.: Либідь, 1995. —420 с.
4. Лебединцева Н.М. Сучасна українська література: Навчальний посібник. — Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. — 104 с.
5. Літературна дефіляда. Сучасна українська критика про сучасну українську літературу: [зб. аналіт. ст. / ред., упорядкув. В. Панченко]. — К. : Темпора, 2012. — 541 с.
6. Новий довідник:Українська мова та література. - К.: ТОВ «Казка», 2005.- 864с.
7. Українська література ХХ століття : навч.-метод. посіб. для студ. 1-го курсу, які навчаються за напрямом підготов. 6.020303 – Філологія (кредит.-модул. система) / Нар. укр. акад., [каф. українознав. ; упоряд. О. В. Слюніна]. – Х. : Вид-во НУА, 2014. – 156 с.
8. Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики: У чотирьох книгах /Упор. Є.Федоренко, В.Яременко. —К.: Рось, Кн.1. —1994. —703 с; Кн.2. —1994. —718 с; Кн.3. —1994. —687 с.; Кн.4. —1995. —703 с.

Інтернет–ресурс:

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpg.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>

Навчально-методична карта дисципліни «Історія українська література»

Разом: 90: лекції –28 год, семінарські заняття –14 год, модульний контроль – 6 год, індивідуальні заняття – 12 год, самостійна робота – 30 год

Назва модуля	Літературний процес першої половини ХХ століття						Літературний процес 60-90-рр. ХХ століття						Література української діаспори. Література на сучасному етапі					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14				
Лекції																		
Дати																		
Теми лекцій	Стильова різноманітність української літератури 20 рр. ХХ століття.	В. Сосюра. Ліричні твори. «Мазепа».	О. Довженко. «Зачарована Десна», «Україна в огні», «Щоденник».	М. Куліш. Драма турія (огляд). «97», «Мина Мазайло».	Літературний процес 60-90-рр. ХХ століття.	Григор Тютюнник. Новели.	Л. Костенко. Лірика. Роман у віршах «Берестечко».	В. Шевчук. Характеристика творчості. «На полі смиренному».	Р. Іванчук. «Мальви», «Орда» (на вибір, оглядово).	Література української діаспори. «Празька літературна група», «Вашингтонська літературна група».	Є. Маланок. Огляд творчості.	У. Самчук. Огляд творчості.	І. Багряний. «Сад Гетсиманський».	Літературне сьогодні.				
Теми семінарських занять	П. Тичина. Рання і пізня творчість.		В. Підмогильний. «Собака», «Проблема хліба».				В. Симоненко. Поезія.		Р. Іванчук. «Мальви», «Орда» (на вибір, оглядово).	Олена Теліга. Лірика.			І. Багряний. «Сад Гетсиманський».	Літературне сьогодні.				
Контроль	Модульна контрольна робота № 1						Модульна контрольна робота № 2						Модульна контрольна робота № 3					

